

Z OBSAHU	Stáří je krásný věk. Promluva Benedikta XVI.	04
	Pastýřský list kardinála Dominika Duky OP k první neděli adventní	06
	Žena, která nemlčela. Svatá Hildegarda z Bingenu	07
	Rok víry: Víra ve Zjevení a rozumové poznání	14

TRADICE OTCŮ

Z kázání blahoslaveného Izáka, opata kláštera Hvězdy († kolem 1169)

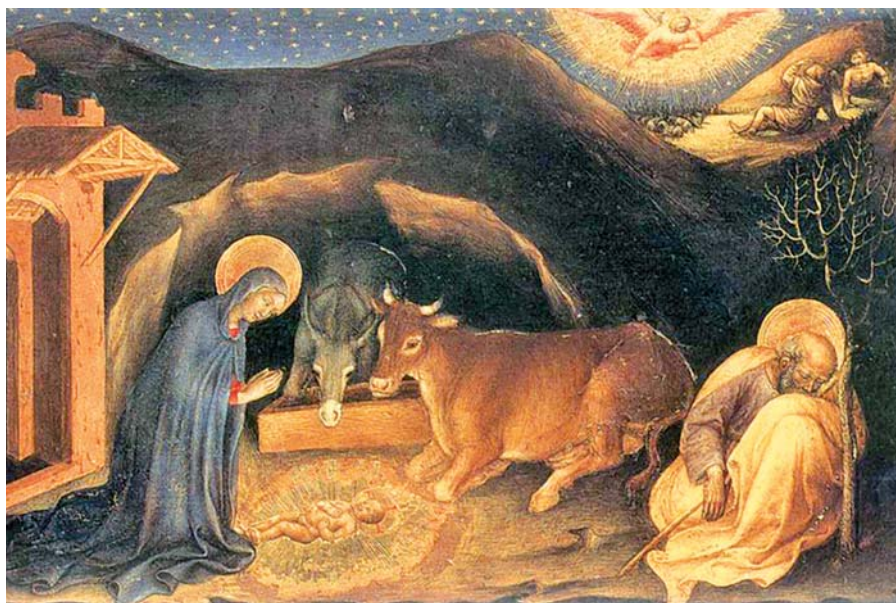
Syn Boží je první z mnoha bratří. Podle přirozenosti byl sice jediný, ale milostí si získal mnohé, aby s ním byli jedno. Těm totiž, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Mnoho lidí si získal svou jedinečností v lásce a moci. Pokud jde o ně, ačkoli jsou po stránce tělesného zrození mnozí, božským znovuzrozením jsou s ním jedno.

Neboť celý a jediný Kristus je jeden jako hlava a tělo. Je jedním Synem jednoho Boha na nebi a jedné matky na zemi. Je mnoho synů, a je jediný syn. Jako je tomu s hlavou a údy, tak je tomu s jedním synem a s více syny. Tak je tomu i s Marií a Církví, jedna matka i více matek, jedna panna i více panen.

Obě jsou matky, obě jsou panny. Obě počínají z téhož Ducha bez rozkoše, obě bez hříchu rodí Bohu Otců potomky. Jedna bez jakéhokoli hříchu porodila tělu hlavu; druhá při odpuštění všech hříchů dala hlavě tělo. Obě jsou matkami Krista, ale žádná z nich bez druhé nerodí celého Krista. Proto, co se říká v Bohem inspirovaných Písmech všeobecně o panenské matce Církvi, to platí osobně o Panně Marii. [...]

Sami rozumem chápeme, že i každá věřící duše je snoubenkou Božího Slova, Kristovou matkou, dcerou i sestrou, panenskou i plodnou. Sama tedy Boží moudrost, to jest Otcovo Slovo, tak mluví všeobecně o Církvi, zvláště o Marii a také jednotlivě o věřící duši.

S tím také souvisí, co říká: *Zapustila jsem kořeny v Pánově údělu.* Pánovým údělem se rozumí všeobecně Církev, zvláště Maria, a také jednotlivě kterákoli věřící duše. Ve stánku Mariina lůna prodléval Kristus devět měsíců, ve stánku víry Církve bude prodlévat až do konce světa, v poznání a lásce věřící duše bude prodlévat na věky věků.

Gentile Da Fabriano: Narození Páně (1423). Foto: Wikimedia Commons

Adventu je již nakrátko

V současném prostředí tzv. vyspělé společnosti to křesťané nemají lehké, chtějí-li se opravdu usebrat a prožívat adventní dobu v duchu hluboké vnitřní přípravy na svátky, ve kterých oslavujeme setkání Boha s člověkem. I z toho, co vytrysklo ze srdcí našich předků jako projev jejich zbožné úcty k Lásce, která přišla k lidem, udělal komerční svět „odrhovačky“, které mají jen vyprovokovat nákupní horečku. Moderní „Vánoce“ se staly oslavou domácnosti a nadbytku. Kdo by za tím vším humbukem ještě pomyslel na to, že první Vánoce byly zcela opačnou slavností, velkou oslavou největší chudoby. Původce a Tvůrce všeho světa se zřekl všeho, narodil se mezi dobytčím a v tomto nejchudším prostředí se mu přišli poklonit ti nejchudší.

Betlémská chudoba byla ovšem posvěcena a prozářena největšími poklady, nejdokonalejší čistotou a láskou panen-

ské Matky a jejího snoubence. V onu nejsvětější noc začal také naplno naprosto ojedinelý, až paradoxní proces, o jehož podstatě tak málo víme a tak málo uvažujeme: člověk začal vychovávat Boha. Ve skutečnosti začal již před devíti měsíci, když v životě čisté Panny počal žít svůj lidský život Původce života, neboť Bůh světil svého Syna nejsvětější Panně, aby ho vychovala jako člověka, tedy aby ho formovala podle svého obrazu, výchova totiž nic jiného není. Bůh si to v tomto případě mohl dovolit, neboť Maria, jež je nejen Královnou panen, ale také Královnou matek, představovala ten nejdokonalejší obraz Boha a současně praktikovala nejdokonalejší způsob výchovy. Ježíš vyrůstal jako svatý nejen proto, že byl Bůh, ale také proto, že měl nejsvětější Matku. Tímto způsobem Bůh posvětil a povýšil k nejvyšší důstojnosti

Dokončení na str. 3

Foto: TS ČBK / Roman Albrecht

Kardinál Duka se ujal svého titulárního římského kostela

Kardinál Dominik Duka OP převzal 25. listopadu o slavnosti Ježíše Krista Krále při večerní mši svaté svůj titulární kostel sv. Marcelina a Petra v Římě. Ve své italsky pronesené homilii mimo jiné řekl:

„Slavnost Krista Krále nese v sobě určité paradoxní ujištění. Je svátkem doby moderní a přítom postava Krista Krále s korunou na hlavě sahá do dávných dob křesťanských království, především se prvně objevuje ve Východořímské říši či v byzantském umění. Pius XI. ustanovuje tento svátek v době, kdy panovníci po pádu říši odvolávají cích se na římské dědictví, jako byli rakouský císař, římský císař, ruský car, istanbulský sultán, odešli z dějin po skončení první světové války. Vzniká určité mocenské vakuum, které obsadí totalitní ideologie komunismu, fašismu a nacismu a chtějí se zmocnit vlády nad světem a ujařmit pro sebe celého člověka. Byly to nelidské diktatury. [...]

V současné době, kdy jsme svědky toho, že celý náš kontinent jako by ztrácel svou identitu, kdy chamtivost a touha po penězích chtějí nastolit vládu mamonu, který svou krutostí jako vždy požívá své děti, dostává dnešní Slavnost Krista Krále jakoby nový význam. Přicházím k vám z města, které je sídlem Božího Syna, který je Božím dítětem a je uctíván v celém světě jako Pražské Jezulátko, ozdoben královskou korunou a zlatem vyšívaným purpurovým pláštěm. Nikoli tyran, despota, bezcitný magnát, ale naplněný něžnou láskou, Boží Syn po celý život prostoupený nevinností dítěte, náš Pán, Ježíš Kristus nás zve do svého království. Naší identifikací, či příslušností do jeho království je schopnost lidského srdce milovat, být druhému bratrem, sestrou, být schopen i největšího důkazu lásky, dát život za své přátele. Tomu nás učil ten, kdo s námi uzavřel novou smlouvu v jediném příkazu lásky. To je také i důvodem dnešní slavnosti, kterou nejenom prožíváme, ale kterou spoluvytváříme.“

RaVat

Panevropa proti ohrožení evropských křesťanů

Na setkání Hnutí Panevropa k 90. výročí jejího založení varoval šéf křesťansko-demokratické frakce Luca Volonté před ohrožením demokracie a totalitními tendencemi v parlamentním shromáždění Rady Evropy. Podle něho je politická kultura stále více ovlivňována „emoce a sentimentalitami“ a z nich plynoucí „politickou korektností“, jež ztěžuje každou rozumnou diskusi.

Tváří v tvář ohrožením lidského života eutanazií a některými tendencemi biotechnologie vyzval Volonté evropské křesťany, aby se rozhodněji postavili na odpor těmto politickým požadavkům. Svoboda je ohrožena relativismem a diktátem konzumního myšlení.

Místopředseda Hnutí Martin Kugler, který na bázi nevládní organizace hájí evropské křesťany před diskriminací, řekl, že křesťané jsou stále více ohroženi netolerancí, předsudky a trestnými činy z nenávisť. „Žijeme ve stále pohanštějším světě, ale většina křesťanů to nebere vážně,“ řekl. Nasazení za svobodu křesťanů není hájením privilegií, ale činem lásky k bližnímu, jež prospěje těm nejslabším ve společnosti.

Kathnet

Brusel zakázal tradiční vztyčení vánočního stromu – mohl by urážet muslimy

Vládní úředníci v belgickém Bruselu zakázali vztyčení populárního vánočního stromu kvůli obavám, že by místní muslimské komunitě připadal „urážlivý“. Namísto tradičního vánočního stromu a betléma byl v centru města na Grand Place vystaven „elektronický zimní strom“. Tato 25 metrů vysoká elektronická socha je složena ze sady televizních obrazovek. „Přes den se budete moci vyšplhat až na vrchol stromu, kde se vám naskytne panoramatický výhled na město,“ vysvětluje se na webové stránce *Brussels Expat*. „Jakmile se setmí, strom se promění v přehlídku světél a zvuků. Každých deset minut nabídne úžasnou show.“

Městská radní Bianca Debaetsová věří, že Brusel byl donucen vytvořit tuto světelnou sochu kvůli „nehodnému argumentu“ náboženské citlivosti. Poukazuje na skutečnost, že tato socha v žádném případě nepřipomíná „Vánoce“. „Obávám se, že odkaz na křesťanství byl nejvýznamnějším faktorem“ při rozhodování o nahrazení stromu, řekla novinářům. „Pro mnoho lidí, kteří nejsou křesťané, byl strom urážlivý.“

GateWay

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Bono poděkoval Vatikánu za pomoc při odpuštění dluhů nejchudším zemím

Slavný zpěvák skupiny U2 Bono přicestoval 16. listopadu do Vatikánu, aby poděkoval Církvi za její úsilí osvobodit nejméně rozvinuté země světa od jejich zahraničního dluhu, což jim umožní investovat do vzdělávání. Vatikánský rozhlas uvedl, že Bono strávil téměř hodinu při rozhovoru s kardinálem Peterem K. Turksonem, předsedou Papežské rady pro spravedlnost a mír.

V roce 2000 byla Církev významným účastníkem kampaně „Drop The Debt“, která se časově shodovala s jubilejním rokem Církve. Bono byl jednou z hlavních postav v kampani a je známý svými aktivitami ve prospěch nejchudších lidí světa. Cílem kampaně bylo přesvědčit nejbohatší státy světa, aby odpustily dluh nejchudším zemím. Úspěch této akce umožnil, že „dalších 52 milionů dětí chodí do školy“, protože vlády mohly použít peníze, které by musely vrátit věřitelům, na investice do škol, řekl Bono vatikánskému rozhlasu. Dále uvedl, že Církev si vysloužila „neuvěřitelný kredit“ tím, jakou sehrála roli při zajištění odpuštění dluhů, a že katolíci by měli být informováni o tom, že jejich víra byla v tomto úsilí stěžejní.

Papež Jan Pavel II. se setkal s Bonem v předvečer jubilejního roku, aby s ním prodiskutoval tuto kampaň, a krátce po papežově smrti Bono připomněl, že „bez něj by se nikdy nepodařilo prosadit úplné zrušení dluhů 23 zemí“.

Papežská rada pro spravedlnost a mír usiluje o to, aby církevní sociální učení napomáhalo spravedlnosti a harmonii po celém světě. Bono a kardinál Turkson se těší na další spolupráci v oblasti rozvoje a zahraniční pomoci.

Bono vatikánskému rozhlasu řekl: „Myslím si, že Církev zatím ještě úplně dobře neinformovala lidi o tom, čeho bylo dosaženo, a my jsme se jen snažili přijít na to, jak to teď nejlépe udělat.“

CNS

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Dokončení ze str. 1

(ale také náročnosti) všechnu výchovnou práci, jež není ničím jiným než odhalováním a utvářením živého obrazu samého Boha.

V životopisech svatých se občas setkáváme s tím, že již ve velmi útlém věku projevovali zbožnost a lásku k Bohu obdivuhodným způsobem. Někdy se nám přímo zdá, jako by se to vymykalo z přirozeného řádu a jednalo se o mimořádné omilostnění, na které obyčejný smrtelník těžko může pomyslet. Tyto udivující projevy rané dětské zbožnosti však nevyrůstají z ničeho nic, ale jsou zpravidla plodem zbožného a svatostí naplněného rodinného prostředí. Co však mají dělat děti, jimž takové rodinné prostředí chybí? Někdo může říct: A proč by měli být svatí? Hlavně ať jsou normální. Jenže podle Božího plánu normální znamená právě svatý. Záleží na tom budoucnost dítěte i prospěch lidské společnosti, zda v ní zítra převládnu dobrodinci, paraziti nebo nebezpeční škůdci.

Tíže rodičovského očistce bude mimo jiné v tom, že uvidíme v celé nahotě všechny důsledky toho, co jsme vědomě i mimoděk předali svým dětem, i všeho, co jsme jim zůstali dlužní. K čemu je naše jednorázová vánoční štědrost, jestliže děti připravujeme pro nedostatek osobní svatosti celý rok o to nejpodstatnější? Z takového dluhu lásky a dobrého příkladu se nevykoupíme množstvím a cenou věcí pod stromečkem. Ten nejkrásnější dárek, který můžeme svým dětem připravit k Vánocům, nejsou nákladné hračky, ale taková proměna našeho života a našich vztahů, aby na nás a s námi názorně a takřka hmatatelně začaly poznávat a radostně prožívat, jak dobrý je Bůh. Dostávat takový „dárek“ je ve skutečnosti jejich nezadatelné právo, které tedy pro nás představuje tu nejsvětější povinnost. A „adventu je již nakrátko a přede dveřmi Štědrý den!“

Lubomír Štula
publicista a redaktor

SLOVO KNĚZE

Bez Boha by země zůstala pustá a prázdná. Bez Boha by nebyla ani ta země. Bez Boha by nebylo vůbec nic. Je s podivem, když Bohu vdčíme za všechno (dobré) co je, že se o Bohu nemluví. Snad většina lidí v naší vlasti o Něm ani neví...

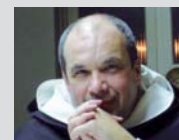
Jak to, že Bůh nezaujímá první místo v myslích politiků? Proč schází jeho Jméno na začátku naší Ústavy? Jak to, že na Boha nejsou odkazy v kulturních a zdravotních zařízeních? Proč se o Bohu neučí ve školách všech stupňů a to i v jiných předmětech, než je sporadická a nepovinná výuka náboženství? Je to proto, že mnozí na Boha zapomněli, jiní ho dokonce odmítli a zmátli druhé, a další pak o něm nikdy neslyšeli, a tak se nad jeho skutečností ani nezamysleli.

Je to tristní. Bůh udržuje vesmír, státní útvary, lidské životy v existenci; jemu vdčíme za každý nový den a za každé nadechnutí, a přitom většina českého národa žije, jako by Bůh nebyl. Jsem přesvědčen, že zde je kořen všech společenských problémů, rostoucí nejistoty a strachu, a také nejrůznějších krizí.

Náprava je nasnadě: Vraťme se k Bohu. Začneme o Bohu hovořit. Nejde o náboženské přesvědčování, ale o rozumové nahlédnutí celku. Krása vesmíru, zemská příroda i nitro hmoty jsou Boží manifestací. On je Původcem a Příčinou všeho. Je-li Bůh dostupný lidskému poznání, mělo by se to adekvátně projevit na veřejnosti a v médiích. O čem větším bychom chtěli uvažovat a rozmlouvat? O kom dokonalejším by měly sdělovací prostředky informovat?

O pravém Bohu můžeme objevit mnohem víc. Je nejenom Příčinou, ale dává všemu i Smysl a je naším Cílem. Je moudrý, osobní a milující. Boha nejen poznáváme, ale máme ho též oslavovat, vzdávat mu díky a důvěřovat mu. Lidský život je ukotven v Bohu. Jen s Ním můžeme být opravdu šťastni – zde i navěky.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

MAGNIFICAT

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Giotto di Bondone: Navštívení Panny Marie (1310)
Foto: Wikipedia

„Velebí má duše Pána“ (Lk 1,46). Podle původního řeckého textu bychom vlast-

ně měli překládat „Má duše činí Boha velkým“. To znamená: Nechci se stavět vedle Boha, být jakýmsi jeho konkurentem, nýbrž činit Boha velkým, aby se zjevil ve světě, aby zde mohl být v celé své velikosti. Nikoli dělat velkým sebe, nýbrž nechat velkým jeho.

Když v době Brežněvova režimu trval velký ruský spisovatel Alexander Solženicyn na tom, aby v jeho knihách bylo slovo BŮH psáno velkými písmeny, nesměly být tyto knihy vydány, neboť režim trval na tom, že Bůh musí být psáno malým písmenem, aby Bůh zůstal malý a nestal se velkým. Věřili, že jen takto

mohou obstát. Měli strach z toho, že by BŮH mohl být velký. [...]

Činit Boha velkým znamená věřit. Věřit znamená právě toto, že přijímáme Boha jak skutečnost, že na něho sázíme, že mu nasloucháme, že na něm stavíme, že svůj život rozvíjíme od něho, že mu dáváme místo ve světě a v sobě samých; že nemáme strach, že by se mohl stát naším konkurentem a něco nám odejmout z našeho života, nýbrž uznáváme: Právě tím, že ho necháváme být velkým a držíme se ho, stane se náš život správným.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

STÁŘÍ JE KRÁSNÝ VĚK

Promluva Svatého otce Benedikta XVI. k seniorům

V pondělí 12. listopadu navštívil Svatý otec pečovatelský dům pro seniory v římském Janikulu. Ve své promluvě se obrátil nejen k jeho obyvatelům, ale ke světu stáří všeobecně.

„Přicházím k vám jako římský biskup, avšak současně jako starý člověk na návštěvu ke svým vrstevníkům. Je zbytečné říkat, že dobře znám obtíže, problémy a omezení našeho věku, a vím, že tyto nesnáze se pro mnohé z vás zhoršily vinou hospodářské krize. Člověk se někdy při dosažení určitého věku obrací do minulosti. Lituje, že se nemůže vrátit zpět do mládí, kdy byl plný energie a plánů do budoucna. Jsem si vědom těžkostí, které náš věk obnáší, ale přesto chci s hlubokým přesvědčením říci vám i všem starým lidem na světě, že stáří je krásné. Nedejme se uvěznit smutkem! Dostali jsme dar dlouhého života a ten je i v našem věku krásný, navzdory neduhům a omezením. Ať vaše tvář vždy vyzařuje radost z Boží lásky, a nikoli smutek.“

Dlouhověkost je v Bibli vždy považována za Boží dar, pokračoval papež. Toto

požehnání se dnes rozšířilo na mnohé lidi – společnost by si tohoto jevu měla všimnout a docenit ho, dodal. Namísto toho jsou starí lidé považováni za zbytečnou neproduktivní a nevykonnou přítěž, nezastíral Svatý otec převažující realitu. Osamělost dnešních seniorů jej přivedla k následující výzvě:

„Myslím, že by bylo zapotřebí vyvinout větší úsilí – počínaje rodinami

a veřejnými institucemi –, aby staří lidé mohli zůstat u sebe doma. Moudrost života, kterou přinášíme, je velké bohatství. Kvalita společnosti – chci říci civilizace – se poměřuje tím, jak nakládá se seniory a jaké místo vyhrazuje ve společném životě starým lidem. Kdo vytváří prostor pro seniory a přijímá je, vytváří prostor pro život a jeho přijetí!“

Naše dnešní setkání se uskutečňuje v evropském roce aktivního stáří a mezigenerační solidarity, připomněl dále Benedikt XVI. a upozornil na význam starých lidí pro růst mladých generací. Stáří je jako otevřená kniha, ve které mladí mohou nalézt cenné rady pro svou životní pouť, poznamenal papež.

„Drazí přátelé, v našem věku často zakoušíme, že potřebujeme pomoc druhých. Totéž zažívám i já. [...] Potřeba pomoci je základní životní podmínkou

Foto: RaVat

starého člověka. Chtěl bych vás vyzvat, abyste i v této zdánlivé závislosti spatřovali Boží dar. Podpora, doprovod a láska druhých lidí je milost, která je důležitá v každé životní fázi. Nikdo nemůže žít sám a bez pomoci – lidská bytost se utváří ve vztazích.“

Přestože dny starého člověka se mohou zdát dlouhé a prázdné, může se tato

životní fáze stát příležitostí k prohloubení vztahu s Bohem. Jedním z cenných zdrojů, které má staří k dispozici, je modlitba: „Modlitba starých lidí může ochránit svět a napomoci mu možná výrazněji než plahočení ostatních. Chtěl bych do vašich modliteb svěřit dobro Církve a pokoj světa,“ zakončil papež svou promluvu. V závěru ještě připojil spatra pronášený im-

provizovaný pozdrav. Řekl, že jej návštěva posílila a že díky ní omládl. Ocenil také službu dobrovolníků komunity Sant'Egidio, která středisko spravuje, a označil je za „viditelné anděly“. Zdůraznil také, že v domově pro seniory nepozoroval rozdíly mezi chudými a bohatými.

Jana Gruberová
Radio Vaticana

MOHOU KATOLICKÉ RODINY POČÍTAT S CÍRKEVNÍ ŠKOLOU?

Prvním krokem nové evangelizace musí být zpytování svědomí – říkal nedávno arcibiskup Rino Fisichella, který má ve Vatikánu na starost nové hlásání Evangelia. Těžko mu nedat za pravdu. Je-li dnes nová evangelizace vůbec potřebná, pak především kvůli zanedbané péči o předávání víry novým generacím, dětem a mládeži. V první řadě je to úkol rodičů, Církev jim v tom však vždycky pomáhala. Prostřednictvím pastorače a katecheze nebo vytvářením přátelského prostředí, přejícího víře, jako např. skauting. Podstatnou roli sehrálo také katolické školství, a tak by tomu mělo být i dnes. Dříve než v nové evangelizaci sáhneme po twitteru či facebooku, je třeba vrátit církevním školám jejich původní charakter, výchovu v duchu Evangelia. Nebude to lehké. Především proto, že v mnoha katolických školách jsou praktikující katolíci z různých důvodů v menšině.

Například v Británii je katolická škola synonymem vysoké úrovně výuky. Dva roky stará aféra ukázala, že jim svěřují své děti dokonce i nejzavilejší nepřátelé Církve. Vzhledem ke kvalitě výuky žáků církevních škol v Británii stále přibývá, v letošním roce o 10 %. Celkem jich na katolických školách studuje 839 tisíc.

V Belgii vyvolala nedávno rozruch zpráva, že v mnoha katolických školách tvoří většinu žáků muslimové. Na jedné straně je to výsledek demografické katastrofy, kvůli níž muslimské děti v některých čtvrtích či městech převládají.

Foto: <http://catholicismpure.wordpress.com>

Katolické školy se na celém světě těší vysoké prestiži a popularitě. Jak se přičinit o to, aby sloužily evangelizaci a pomáhaly katolickým rodinám?

Na druhé straně je koncentrace muslimů v katolických školách důsledkem agresivního laicismu, prezentovaného ve státních školách. Muslimské rodiny proto dávají přednost katolické škole. Naše hodnoty a monoteismus jsou jim bližší než ideologie státních škol. Muslimům rozumím, belgickým katolíkům nezávidím.

V Itálii, zemi s velkou tradicí církevního školství, se katolická škola stává ve stále větší míře luxusem pro bohaté. Stát, v němž nota bene téměř půl století vládli křesťanští demokraté, financuje to-

tiž pouze veřejné školy. Současná vláda se navíc rozhodla na katolických školách vydělat a uvalila na ně daň z nemovitosti. Školy spravované církevními instituty stále ještě učí více než milion mladých Italů, jejich počet však stále klesá. Školné totiž dosahuje někdy až polovinu průměrné mzdy a to si obyčejná katolická rodina, zejména vícedětná, dovolit nemůže.

Nevím, jaká je situace českých katolických škol. Lze si však představit, že se v nich částečně odrážejí problémy přítomné v jiných zemích. Překvapuje mě, že řada českých katolíků, které znám, se rozhoduje pro domácí výuku. Má-li mít křesťanství budoucnost, Církev musí pomáhat rodině ve výchově dětí. Také prostřednictvím škol. Je třeba dbát na jejich katolickou identitu a na to, aby zůstaly dětem z katolických rodin dostupné rovněž po finanční stránce. Na to je třeba pamatovat nyní, v době restitucí. Kdyby totiž český stát po italském vzoru přestal církevní školy financovat, nesmějí náklady na jejich udržení padnout výlučně na rodiče. Část získaného majetku by proto už nyní měla vytvářet finanční zázemí pro katolické školství. Měli bychom na to pamatovat a v případě nutnosti to připomínat našim pastýřům.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista

DĚDICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE!

Pastýřský list kardinála Dominika Duky OP pro první neděli adventní 2012

Na prahu Roku víry a třetího roku přípravy na cyrilometodějské jubileum nás kardinál Dominik Duka vyzývá k duchovní obnově a hlubšímu porozumění dědictví víry, na níž stojí naše civilizace.

Sestry a bratři v Kristu, spolubratři kněží a jáhni, řeholníci a řeholnice, všichni pastorační spolupracovníci!

Touto první nedělí adventní vstoupíme do třetího roku přípravy na cyrilometodějské jubileum, které slavíme v perspektivě křtu našeho národa, jak připomínají cyrilometodějské legendy, že to byl svatý Metoděj, který pokřtil knížete Bořivoje a jeho manželku svatou Ludmilu. Takto si připomínají počátek křesťanství a vznik státu a kulturně-politických dějin jak Poláci, tak Rusové i maďarský národ.

Křest dospělých, jak víme, spojuje v jedno tzv. iniciační svátosti, tj. křest, biřmování a eucharistii. Proto jsme také tři roky přípravy věnovali jednotlivým iniciačním svátostem. Ve starém rituálu kladl kněz otázku katechumenovi: „Co žádáš?“ a obdržel odpověď: „Víru“. Stalo se symbolickým, že tento rok budeme slavit jako Rok víry, ale také jako připomínku na výročí 1700 let od vydání milánského ediktu, kterým začíná náboženská svoboda pro křesťany a kříž se stává logem křesťanské víry.

Slovo křest je odvozeno z latinského *crux*

Není nezajímavým, že naše slovo „křest“ je odvozeno z latinského slova *crux*, tedy kříž. A tak naši předkové a jejich představitelé se přihlásili ke kříži přijetím křtu již před příchodem svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, a to jednak moravští vladykové roku 831 v Pasově, tak 14 českých lechů roku 845 v Řezně. Křest knížete Bořivoje je rozhodující pro český stát a jeho historii. Na státotvornost tohoto křtu se odvolává biskup Daniel I. při žádosti o královskou důstojnost pro krále Vladislava jako i olomoucký biskup Bruno ze Schaumburgu, vyšehradský probošt a kancléř Přemysla Otakara II., který chce

naplnit sen svaté Anežky České a žádá císařskou hodnost z tohoto důvodu pro Přemysla Otakara II.

Víra v nic není odpovědí dávající smysl

Vraťme se tedy k oné žádosti, ve které kandidát křtu žádá víru. Víra tak potřebná v lidském životě, na které stojí celá naše západní civilizace, ale která tak

Karel IV. s manželkou pozdvihují zemský kříž, kaple sv. Kateřiny na Karlštejně (kolem 1357). Foto: <http://regii.unas.cz>

Kříž se stal zjevením nepředstavitelného a naše schopnosti překračujícího Boha, který je láskou a dotýká se nás objetím svého Syna Ježíše Krista.

schází v naší současnosti. Skepse, která se stala vírou, je naší současností. Nás však neobklopuje nicota, ale makrokosmos i mikrokosmos, tedy vesmír. Náboženský rozměr víry v Toho, který je, nám dává tak potřebnou odpověď po smyslu života jak jednotlivce, tak celé společnosti. Víra v nic není odpovědí dávající smysl, člověk jako bytost tážající se a schopná reflexe není schopen života a smyslupl-

né práce. O tom svědčí současný rozměr života společnosti i jednotlivce hledající únik v zábavě a iluzi.

Láska je absolutní vydání se pro druhého

Není smyslem pastýřského listu, abych vyjmenovával jednotlivé akce, které nám mají připomenout, co chceme prožít, o čem chceme přemýšlet, co chceme zdůraznit v tomto cyrilometodějském roce víry a Eucharistie, která je třetí iniciační svátostí. Tak jako křesťanem se stává člověk přijetím zmíněných iniciačních svátostí, tak víra jako Boží dar tvoří trojlístek s nadějí a láskou, je to ona trojice božských ctností, které symbolizuje kříž, ono setkání Boží vertikály s horizontálou člověka. Ono setkání Boží a lidské lásky ve svobodě, která není nevázanou volností, ale naplňuje se v osvobozujícím činu toho, v kterém Bůh odpověděl na otázku: „Kdo je ten, který je“, kdy láska není záchvěv emoce, ale absolutní vydání se pro druhého, kterého miluji. A tak se kříž proklínáný, nástroj umučení a smrti, stal zjevením nepředstavitelného a naše schopnosti překračujícího Boha, který je láskou a dotýká se nás objetím svého Syna Ježíše Krista. V něm se Bůh nejenom představil, ale stal se jedním z nás. To je naše víra, na které stojí naše civilizace respektující svobodu a důstojnost člověka; bytosti schopné lásky. To jsou skutečné vrcholy dějin naší země, o které vypovídají ti, kteří svým životem, svou prací, ale také svou láskou tvoří náboženské, kulturní, politické dějiny této země. Tuto skutečnost si chceme připomenout cyrilometodějskou slavností v naší katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kde po založení pražského arcibiskupství byly Arnoštem z Pardubic a Otcem vlasti Karlem IV. vyhlášeni za patrony českého království svatí věrozvěsti Cyril a Metoděj, jimž zde

také nechal Otec vlasti postavit oltář a stanovil datum svátku na 9. března, což byl den úmrtí jeho matky Elišky Přemyslovny. Naše katedrála také na vnějším triforiu nese první zobrazení sv. Cyrila a Metoděje. Památkou na milénium příchodu našich věrozvěstů je karlínský kostel sv. Cyrila a Metoděje, který vznikl iniciativou kardinála Bedřicha Schwarzenberga, který zcela porozuměl české spiritualitě a může být chápán jako obnovitel české zbožnosti. O tom svědčí výstavba kostelů našich zemských patronů v 19. století.

Víra formuje svobodného a zodpovědného člověka

Rád bych pozval českou církevní provincii do pražské katedrály 9. března 2013 od 10.00 hodin na oslavu, která by měla být předehrou k slavnostní pouti na Velehradě. Chápejme ono spojení Roku víry a cyrilometodějského jubilea jako výzvu k duchovní obnově a hlubšímu porozu-

mění, co znamená ono „dědictví otců“, jak zpíváme v cyrilometodějské písni, která začíná slovy „Bože, cos ráčil...“

Je vyznáním víry, naděje a opravdové lásky k Bohu a člověku v době zrození moderního českého národa. Víra spolu s nadějí a láskou vytváří charakter svobodného a odpovědného člověka. Člověka dialogu, respektujícího důstojnost a svobodu druhého, a bez těchto vlastností není možné budovat společnost ani v 21. století. Jedině v tomto případě mohou platit slova básníka Jana Nerudy: „Bude-li každý z nás z křemene, je celý národ z kvádrů!“ Teprve pak mohou platit slova: „Úkolem doby je být pevnými, ale ne tvrdými. Umět říkat pravdu s láskou.“ To je výzva k nové evangelizaci, s kterou vstupujeme do roku víry.

Plnomocné odpustky

Pro tento rok vzhledem k papežským směrnicím ustanovují v naší arcidiecézi

za místa setkání a modlitby spojená s plnomocnými odpustky:

- katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha
- baziliku sv. Petra a Pavla na Vyšehradě
- kostel sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně
- kostel Panny Marie, sv. Jeronýma a slovanských patronů v Emauzích
- kostel sv. Ludmily v Praze 2
- kostely Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava ve Staré Boleslavi
- baziliku Nanebevzetí Panny Marie na Svaté Hoře
- kostel sv. Ludmily na Tetíně
- kostel sv. Matouše v Hrádku u Vlašimi
- kostel sv. Prokopa na Sázavě

Do tohoto cyrilometodějského Roku víry a Eucharistie vám posílám své požehnání.

V Kristu váš

kardinál Dominik Duka OP
arcibiskup pražský
ACAP 11/2012
(Mezitimulky redakce)

ŽENA, KTERÁ NEMLČELA

Svatá Hildegarda z Bingenu

Svěťice mne osobněji potkala v plzeňském konventu, kde jsem měl přednášku v rámci projektu „Ženy v dějinách křesťanství“. Do té doby jsem se cítil formován Terezkou, Faustynou, Kateřinou, vzory, u nichž v prosté každodennosti zasvěcený život postupně dozrává, aby hlásal o jiném způsobu života. Vedle zmíněných světic, z nichž dvě jsou učitelky Církve, mi byla blízká i Zdislava. V její „mateřské i sesterské“ péči jsem vyrůstal v Jablonném v Podještědí. Zdislava i Hildegarda žily obětavě, věnovaly se léčitelskému, zakoušely, každá svým způsobem, mystické stavy: jedna jako matka-manželka a druhá jako matka-abatyše. Je pravděpodobné, že Zdislava učení Hildegardy znala.

Ačkoli je v češtině nouze o hodnověrné informace dávající poznat příběh

svěťice,¹ i z mála se dá vytvořit zřetelný úsudek o tom, jaká Hildegarda byla a jak žila.

Mystička

Hildegarda se narodila roku 1098 na hradu Bickelheim – jako desáté dítě šlechticů Mechtildy a Hildeberta. Ze sourozenců známe Jutu, Odilii, Cletii, Drutwin, Rorica a Huga. *Poslední dva se stali duchovními.* Od dětství měla vize, přestože byly povahou poetické, popisovala je prostě a přesně. Nebyla plachá, ani do sebe uzavřená. Domnívala se, že lidem se děje podobně. V dospělosti uvažuje: *Světlo mne neopustilo, nýbrž hoří ještě v mé duši, jak tomu bylo od mého dětství.*² Je mi zjevováno, po čem moje mysl netouží, co moje vůle nehledá. Je otázkou, jaká byla

její důvěrnost s krajinou, která odhalovala tajemství v lesnatém pohoří Hunsrücku.

Řeholnice

V osmi letech byla svěřena Jutě ze Spanheimu, která žila jako *rekluza*. Ostrá forma poustevnictví byla úsilím Juty roku 1112 změněna na ženský klášter s řeholí svatého Benedikta. Juta byla zvolena abatyší. Představená se dívka stala matkou. Učila ji číst a psát latinsky i v místní němčině, dále zpěvu a vyšívání liturgických rouch. Hildegarda přijala závoj z rukou biskupa Otty Bamberského. Ráda konala běžné práce, obsluhovala nemocné sestry s trpělivostí a láskou. Roku 1136 Juta zemřela. Když se stala představenou Hildegarda, patřilo mezi ozvláštňující řeholního života, že o svátcích směly sestry

nosit rozpuštěné vlasy a prsteny a tančit k chvále svého Snoubence. Hildegarda o Jutě napsala: *Překypovala milostí Boží jako řeka vyživovaná mnoha potoky*. Hildegarda svá omilostnění tajila. Věděl o nich zpovědník Volmar a představená. Dokonalost jejího života nezůstala utajena sestřím. Když oznamovala světu záhadná zjevení, jedni jí přímo viseli na rtech a jiní ji znevažovali, jako by *lhalo nebo podvádělo*. Ze strany církevních úřadů se kritika „nadšených“ žen objevovala často.

Abatyše

Tělesně neuduživá, mající jasný rozhled ve světě, je cílevědomá a energická. Někdy sama říká: *„Trampoty mne stíhaly, takže jsem vzdychala a hořce plakala“*. Pro svoji upřímnost se jevila energická světice lidskou. Neznala tvrdou necitelnost k cizí bolesti ani ješitnost. V zásadních věcech měla nezakalené stanovisko. *Bůh zavrhuje zvrácené skutky, smilnost, vraždu, loupež, povstání, tyranství, lícoměrnost nespravedlivých lidí, poněvadž je potřel svým Synem, jenž kořist pekelného tyрана úplně zdrtil.*³ Je si vědoma významu bolesti: *Je třeba, aby špatné skutky lidí byly očištěny útrapami a starostmi.*⁴ Okolí čekalo dvě léta, zda Hildegarda půjde cestou Juty, ale ta pak zvolila vlastní způsob, kterým *vedla k obezřetnému asketismu, v němž klášter pod jejím vedením prospíval*. Roku 1147, po bojích s opatem o hmotné i duchovní zabezpečení, odvedla Hildegarda sestry z Disibodenbergu, aby se usídlily na Rupertsbergu. *Ještě v 14. století zpovědníci zaznamenávají vidění osobností jako Hildegarda a Kateřina ze Sieny, přičemž obě zasahují do osudů Církve a světa, jak žádné před nimi.*⁵ Na Trevírském synodu papež Evžen III. předčítal kardinálům z Hildegardina *Scivias*. Tím se dostalo světici výslovného církevního uznání. Zhruba ve stejné době Hildegarda píše Bernardovi: *Poznávám v četbě vnitřní smysl výkladu žaltáře, evangelií a jiných knih, jež jsou mi ve vidění zjevovány a které se mých prsou dotýkají. Vidění uchvacuje moji duši jako plamen, poučujíc mě o hloubkách výkladu. Neumím čtené rozvádět do subtilnosti. Leč vnitřně jsem poučena.*

Kazatelka

V roce 1148 se Hildegarda vydává na cestu do Francie. Ve Würzburgu, Bamberku a Heilbronn hlásá pokání a naléhá na obrácení duší k Bohu, i když podle veřejného mínění v Církvi *žena má mlčet* (1 Kor 14,34). Hildegardu pudí *touha po spáse duší a horlivost o čest a slávu Boží.*⁶ Přejímá posláni vyhrazené biskupům o sto let dříve, než jsou na světlo Boží povoláni bratři kazatelé. Ve svých vizích je předpovídá: *Po době ženské, která začala 1100, nastoupí roku 1215 doba mužská, v níž povstanou muži mocní jako proroci.*⁷ V roce 1151 klášter i Hildegardu opustila Richarda, sekretářka a přítelkyně. Roku 1158 káže Hildegarda v Kolíně a Porýní, kam si ji přizval na pomoc bezmocný vysoký klérus. Neohrožená bojovnice proti bludům katarů se stejně odvažně vyslovuje proti fyzickému mučení – *výkřik ojedinělý, čistě ženský, a přece tak mužný*. Ve svých dvaasedmdesáti letech se vypravuje na svoji třetí misijní cestu do Švábska. Základní myšlenkou jejich promluv je *utrpení Církve od nehodného kněžstva*. Umírá 11. září 1179.

Protože jsem v sobě nenašla žádnou jistotu, vsadila jsem veškerou svou naději a celou svou důvěru jedině na milosrdenství Boží.

Hildegarda z Bingenu, detail ilustrace z knihy *Liber Divinorum Operum* (13. stol.). Foto: Wikipedia

„Prorokyně Nového zákona“

Knihy Hildegardě zajišťují přední místo mezi přírodovědci, hudebníky a mystiky. Ve středověku byla opisována a stejně je tomu i dnes. Některé „mystické“ spisy zažívají oblibu mezi členy hnutí „New Age“.⁸ Feministky nebyly jejím dílem nadšeny, kvůli jejímu zvyku mluvit o sobě jako o *paupercula feminea forma* – ubohé malé ženě. Mnoho šarlatánů, skrývajících se pod jejím jménem, vydává „spisy“, které vás „zaručeně uzdraví“. Prodávají se nahrávky s její hudbou. Oblíbené jsou i její obrázky.⁹ Hildegardě se dostalo přídomku „prorokyně Nového zákona“.

fr. Šimon Hlavatý OP

Text byl zpracován podle bakalářské práce: *Připomínání a prolínání cest v labyrintech duchovního života – dialog Timothyho Radcliffa s Hildegardou z Bingenu*. (Mezititulky redakce)

fr. Šimon Hlavatý OP,
kuchař a knihovník
u sv. Jiljí v Praze

Poznámky

¹ Z pramenů využíváme *Listy sv. Hildegardy a Scivias (Svaté Hildegardy Cestvývz. Kniha I / [přel. J. Deml] Praha 1911)*. BEUYS, B., *Neboť jsem nemocná láskou: život Hildegardy z Bingenu*, Praha, Prostor 2005, 398 s. Tento titul je třeba přijímat kriticky a s určitou obezřetností, protože autorka novinářka, feministka neuvádí zdroj citací. Je ze své profese specialista na shromažďování a předávání informací. *Lidé chtějí být baveni, nikoli informováni – tuto službu trh vyžaduje od médií*. SROV. SOROS, G., *Věk omylnosti – důsledky války s terorem*, s. 95.

² *Listy sv. Hildegardy*, s. 8.

³ *Listy sv. Hildegardy*, s. 16.

⁴ *Listy sv. Hildegardy*, s. 68.

⁵ DINZELBACHER, P., *Světice*,... s. 94.

⁶ DLOUHÁ, B., *Vítězové*, s. 27.

⁷ FRACHET, G., *Životy bratří*, Praha, Krystal 2004, s. 18.

⁸ Mezi šířitele jejího kultu patří bývalý dominikán Matthew Fox.

⁹ Původní rukopis se zachoval s 35 miniaturami. in: SROV. PERNOUDOVÁ, R., *Žena v době katedrál*, s. 42. „Člověk mikrokosmos“ se krom Hildegardy objevuje u jiné výjimečné ženy – Herady z Landsbergu (zná jej i Hugo od sv. Viktora). LE GOFF, J., TRUONG, N., *Tělo ve středověké kultuře*; Praha, Vyšehrad 2006, s. 118.

DOMA S RODIČI JE NEJBEZPEČNĚJI

K irské debatě o ochraně dětí před sexuálním zneužíváním

V jednom televizním pořadu bylo irské ministryni mládeže Frances Fitzgeraldové řečeno, že rodina je nejnebezpečnějším místem pro dítě. Nadšeně s tím souhlasila. Měla by však lépe znát fakta.

Je sice pravda, že k zneužívání dětí dochází většinou doma, ale je tomu tak proto, že drtivá většina dětí žije doma. Toto tvrzení má tedy stejný smysl jako říci, že k většině dopravních nehod dochází na silnici. Ale kde jsou děti proporcionalně nejméně zneužívány? Odpověď nám poskytne velmi významná studie zneužívání dětí, která byla vypracována z popudu americké vlády a nazývá se „Čtvrtá celostátní studie výskytu zneužívání a zanedbávání péče o děti“. Ta prokazuje, že daleko nejbezpečnější místo pro děti je domov s jejich sezdanými biologickými rodiči.

Vezměme v úvahu například sexuální zneužívání. V porovnání s rodinou se sezdanými biologickými rodiči je další nejbezpečnější rodina pětikrát méně bezpečná. Ta se skládá z dítěte a jednoho rodiče. Pokud dítě žije s matkou a matčíným partnerem, který není otcem dítěte, zvyšuje se pravděpodobnost sexuálního zneužívání až dvacetkrát. Z politického hlediska ze všeho nejvíce dětem pomohou dvě věci – především je to posílení rodiny založené na manželství a poté zlepšení systému ochrany dítěte.

Význam rodiny založené na manželství

Zatímco existuje všeobecná shoda, že zlepšení systému ochrany dítěte je dobrý nápad, myšlenka podpory manželství je kontroverznější. Ale neměla by být. Vzhledem k předloženým důkazům by se Barnardo's, ISPC, Children's Rights Alliance i Frances Fitzgeraldová měly za tuto myšlenku postavit. Z 6 500 irských dětí, které jsou ve státní péči, dvě třetiny pocházejí z rodin, kde rodiče nebyli sezdaní. Jinými slovy řečeno, ve srovnání s počtem dětí v populaci je u dětí nesezdaných rodičů více než dvakrát vyšší pravděpodobnost, že skončí v péči

Giovanni di Paolo: Putování do Egypta (1436)
Foto: Flickr, Jim Forest (CC)

Fakta ukazují, že rodina založená na manželství je nejbezpečnějším a nejlepším místem pro děti.

státu, než by tomu mělo být, a u dětí sezdaných rodičů se do péče státu dostává jen polovina pravděpodobného počtu.

Z těchto údajů by mělo být naprosto jasné, že čím více dětí je vychovááno sezdanými biologickými rodiči, tím méně dětí skončí ve státní péči. Počet irských dětí mladších 18 let, které jsou vychovávány mimo manželství, neustále stoupá. Podle výsledků sčítání lidu z roku 2011 nyní dosáhl 28 %, tedy celkem 455 000 dětí. Vzhledem k tomu, že manželství a biologická rodina poskytuje nejlepší ochranu dětí, proč je vláda a různé skupiny bojující za blaho dětí nepropagují?

Proč není manželství propagováno

Existují tři důvody. Nejmírnějším z nich je to, že nechtějí vypadat tak, že někoho odsuzují, přestože fakta nejsou soud. Druhým důvodem je to, že si tato fakta

vůbec neuvědomují. Třetí důvod je nejhorší – liberální opozice vůči představě, že by rodině založené na manželství měla být poskytována zvláštní ochrana.

Důvodem pro tuto opozici je názor liberálů, že kdyby byl manželství poskytnut zvláštní status, znamenalo by to nerovné zacházení vzhledem k ostatním rodinám. A poskytnutí zvláštního statusu manželství je rovněž v rozporu s liberálními představami o osobní svobodě, protože když by manželství požívalo zvláštní ochrany, znamenalo by to, že by lidé měli dávat přednost jedné formě rodiny před jinými.

Vyhraje ideologie, nebo fakta?

V tom mají pravdu. Udělení zvláštního statusu manželství je právě určeno na podporu manželství před ostatními formami rodiny. Vzhledem k důkazům svědčícím ve prospěch manželství by bylo velice rozumné tak učinit. Skupiny usilující o blaho dětí a irská vláda proto čelí volbě mezi ideologií a fakty. Jejich ideologie jim říká, že by jeden životní styl neměl být upřednostňován před druhým – s výjimkou extrémních případů. Ale fakta ukazují, že rodina založená na manželství je obecně daleko nejbezpečnějším a nejlepším místem pro děti. Pro co se tedy rozhodneme, pro ideologii, nebo pro blaho dětí?

Rádi si myslíme, že Irsko je nyní mnohem lepším místem pro děti, než bývalo. Ale pravda je to jen zčásti. Horším místem je v tom smyslu, že obrovský a stále rostoucí počet dětí musí prožívat rozpad rodiny nebo se rodí rodičům, kteří se nikdy nezaslíbili jeden druhému. To je vedlejší produkt liberálního prosazování osobní svobody na úkor etických závazků.

<http://www.independent.ie>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezititulky redakce)

MAJETKOVÉ VYROVNÁNÍ STÁTU S CÍRKVEMI

Pohled „zpět“ a pohled „vedle“

Málokdo si uvědomuje, že složitě vyjednaný a krkolomně prosazený zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi vůbec nenastoluje stav, který zde byl před rokem 1948. Jeden z důvodů, proč tento zákon nelze označit za „restituční“, se objasní pohledem zpět do situace za Rakouska a první republiky. Komplexní majetkové osamostatnění církví, o které zákon usiluje, je ve skutečnosti novum, neodpovídající předchozímu právnímu stavu. Je to velký krok do bezprecedentního neznáma, který se ovšem považuje za něco přirozeného a samozřejmého.

Prvorepublikové řešení financování církví se opíralo o tzv. kongruový zákon z roku 1926, který dělil církvě do dvou skupin: kongruové a dotační. Katolická církev byla církví kongruovou, jejíž duchovní přijímali z náboženských fondů vytvořených v době josefinismu doplatek přiměřený jejich stavu (*portio congrua*), pokud disponovali příliš nízkými příjmy z církevního majetku spjatého s úřadem, který vykonávali. „Samofinancování“ církvě bylo tedy pouze částečné. Prezident Klaus si navíc při zdůvodnění svého „nepodpisu“ zákona o majetkovém vyrovnání povšiml, že vyplacení peněžních částek, jimiž jsou v zákoně obmyšleny nekatolické církvě, je ve skutečnosti skrytou dotací těmto církvím. Tím intuitivně vystihl skutečnost, že takovéto

církvě většinou patřily podle prvorepublikové právní úpravy mezi církvě dotační. Na rozdíl od katolické církve vlastnily tyto církvě pouze minimum majetku, jež by se mohl restituovat. Zlí jazykové proto říkají, že jde ze strany katolické církve o „úplatek“ nebo dokonce o odčichování Bílé hory. V každém případě je zřejmé, že se jedná o umělý konstrukt. A to jsou nekatolíci většinou daleko ochotnější přispívat na potřeby svých církví a duchovních než katolíci. V katolické myslí se totiž u nás zahnízdila představa o fantastických výnosech z restitucí, které způsobí, že duchovní, skrovně placení státem, budou poté důstojně ohodnocováni. Takovýto idealismus ovšem zchladil sám premiér Nečas, který prohlásil, že i po majetkovém narovnání zůstanou u nás duchovní nejhůře placenými ze všech vysokoškolsky vzdělaných osob. Jak odlišný je přístup českobratrských evangelíků, kteří již po dlouhá léta vytvářejí nad rámec běžných sbírek fondy pro živobytí svých duchovních pro případ finanční odluky od státu!

Ze všech možných dílčích řešení změn financování chodu církve je bezesporu nejlogičtější a nejnezpochybnitelnější naturální restituce klášterům. Řeholník totiž otevře ráno okna své cely, pohlédne ven a pomyslí si: tohle bylo naše, z toho jsme měli užítky, zatímco

dnes nám padá střecha na hlavu. Kromě toho jediní řeholníci, kteří jsou podle současných platových tabulek odměňováni za to, že působí jako řeholníci, jsou pouze vyšší řeholní představení.

Pohled zpět do první republiky ještě doplníme pohledem vedle nás, totiž na Slovensko. Církvě v České republice prý přišly o historickou šanci, když kvůli odporu některých slovenských poslanců Federálního shromáždění neprošel plošný restituční zákon již v roce 1992. Politická reprezentace samostatného Slovenska však prosadila týž zákon již v roce 1993. Přechnodné období pro finanční osamostatnění církví mělo proběhnout v letech 1994–1998. Píše se rok 2012 a církvě na Slovensku jsou však nadále financovány stejným způsobem jako před restitucemi. Platy slovenských duchovních jsou oproti situaci u nás přibližně dvoutřetinové. Na Slovensku si ovšem žádná relevantní politická síla netroufne pohrozit stylem „máte, co jste chtěli, takže státní penězovod se utíná“. U nás by tomu tak být nemuselo.

P. Stanislav Příbyl

P. Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., J.C.D., soudce metropolitního církevního soudu v Praze, rektor kostela sv. Gabriela v Praze 5

ODPOVĚDNOST ZA KŘESŤANSKÉ DĚDICTVÍ

Poznámky ke knize Vladimíra Palka „Lvi přicházejí“

Už když jsem Palkovu knihu četla letos v březnu poprvé, zaujala mne jak obsahem, tak stylem – především svým sžíravým humorem. Pak jsem ji na několik měsíců odložila, a když jsem se do ní teď ponořila podruhé, bylo to úplně v jiné situaci. Mezitím totiž u nás v Česku pro-

běhla bouře kolem tzv. církevních restitucí, tedy zákona o částečném vyrovnání s církvemi.

Zkušenost to byla hrozná. Vynořily se nejen starší protikatolické resentimenty, ale především nová hloubka české neznalosti o křesťanství a o katolické církvi.

Ze svého dětství ji nepamatuji: tehdy byl zřetelný tlak na odchod z církve a ve školách nátlak na nás děti, zesměšňování a urážky. Na druhé straně každý věděl, co je kostel, co je mše, každý znal alespoň Desatero a pár základních reálií. Dnes už nikdo, vyjma aktivních křesťanů, neví

o církvi vůbec nic, ale zato nasákl jakousi nenávistí k evropským dějinám a k minulosti vůbec. Papež Benedikt XVI. to nazval „evropskou sebenávistí“.

Předpokládám, že úroveň znalostí bude patrně na Slovensku vyšší, ale přesto jsou základní problémy tytéž.

Palkova kniha se rozpadá na dvě části: na jedné straně historie rozpadu KDH, vznik nové strany a její neúspěch, na druhé straně rozbor obecné situace v Evropě. Schválně je uvádím v tomto pořadí, i když Palko sám vychází z charakteristik evropského vývoje a teprve pak ji uzavírá slovenským problémem.

Klíčovým pojmem knihy je „antropologická revoluce“. Poprvé jsem ji zaregistrovala v roce 1998, kdy papež Jan Pavel II. řekl v Latinské Americe, že dnešní formou ateismu je popření člověka jako Božího stvoření. Je to vlna, která zasáhla celou západní civilizaci; není správné z ní obviňovat pouze Evropskou unii, protože nejdrastičtější nátlak na křesťany dnes existuje ve Velké Británii, která je k EU poměrně kritická, navíc tato civilizační krize plně zasahuje například Švýcarsko, které členem EU vůbec není. Ani Amerika jí neuniká, i když např. v USA je náboženská praxe daleko živější. Kromě toho považuji za nejvýznamnější frontu protikřesťanského boje Organizaci spojených národů, kde jsem se v roce 2000 zúčastnila konference o ženách a viděla jsem, jak

světová levice transformovala sexualitu, věc ze své povahy soukromou, ba intimní, do politické kategorie.

Terčem útoků světové levice je křesťanství, ale především katolická církev. Je to jediná skutečně globální instituce, která působí i tam, kde je – jako náboženská instituce – utiskována nebo přímo zakázána. To není paradox, ale přímý důsledek křesťanské nauky, jak ji formuluje Matoušovo evangelium v kapitole 25:

V tradičně křesťanských zemích se zpochybňuje křesťanská tradice a prosazuje sekularistický pohled na člověka a jeho místo ve světě.

„Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, ... Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ A tak v Pákistánu, kde je konverze muslima ke křesťanství trestná, rozvinula dr. Ruth Pfau (sestra kongregace Mariina srdce) „Národní program kontroly lepřry“, díky němuž se podařilo tuto chorobu prakticky vyhladit, v Nepálu, kde je z 23 milionů obyvatel jen 6 000 katolíků, provozují desítky škol, kam chodí větši-

nou muslimové, a starají se o desetitisíce uprchlíků z buddhistického Bhútánu, v Etiopii, kde je katolíků 0,7 %, vykonávají 90 % sociální práce...

To vše v situaci, kde se v tradičně křesťanských zemích zpochybňuje křesťanská tradice a prosazuje se striktně sekularistický pohled na člověka a jeho místo ve světě. Zdá se, že odpor proti křesťanskému základu společnosti je dnes důslednější právě v oblastech, jež se stále ještě považují za křesťanské.

Palkova kniha se snaží vyrovnat s tímto odporem, s nímž se musíme vyrovnávat na „křesťanském Západě“, s odporem vůči křesťanskému dědictví, za nějž jsme odpovědní. Je přitom paradoxní, že v zemích zatížených ateistickým tlakem komunismu je přístup k ideologii antropologické revoluce o mnoho střízlivější: odpor k „lidskoprávní agendě“, jež staví jednotlivé skupiny obyvatel proti sobě, je zřetelnější. Tento odpor, jenž není dán ani tak náboženským přesvědčením, jako spíše zdravým rozumem, je naším posláním.

Michaela Freiová

Psáno pro slovenskou revue Impulz. Kniha Vladimíra Palka „Lvi přicházejí“ vyšla ve vydavatelství Michala Vaška, Prešov 2012.

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Vánoční příběh očima oslíka (DVD)

Příběh o malém Ježíši je podán očima oslíka a volka, kteří přihlíželi jeho narození a dělají vše pro to, aby děťátko ochránili. Filmové vyprávění přináší osobitý pohled na dávný příběh, avšak zůstává věrné biblické verzi.

Animovaný film, český a anglický dabing, 46 min., 199 Kč

Wanda Póltawska: A bojím se snů

Kniha zachycuje události autorčina uvěznění a pobyt v koncentračním táboře Ravensbrück. Je svědectvím o tom, čeho se člověk dokáže dopustit na druhém člověku, ale také ukazuje, že i uprostřed pekla lze zůstat člověkem.

Váz., 280 str., 249 Kč

JAK SPRÁVNĚ INTERPRETOVAT KONCIL

K rozhovoru s profesorem Spaemannem (RCM 21/2012)

Rozhovor s profesorem Robertem Spaemannem o významu Druhého vatikánského koncilu otištěný v RC Monitoru 21/2012 vyvolal bouřlivou a v mnohém podnětnou diskusi. Dva z ohlasů, které redakce obdržela, vám v tomto čísle přinášíme.

Není kritika jako kritika

Kritizovat špatné interpretace je jistě správné, ale kritizovat Koncil, který je dílem Ducha Svatého, znamená oslabovat víru. To bychom si dnes u nás dovolovat neměli. Když jsem se těmito slovy ozval proti uveřejnění rozhovoru s panem profesorem Spaemannem, vyzvala mě redakce k zamyšlení.

Na kritiku máme nejen právo, ale dokonce máme povinnost dívat se kriticky, protože při správné kritice užíváme dar rozumu, bez něhož bychom nerozlišili dobro od zla. Užívání daru Ducha však není možné oddělit od života v Duchu Svatém. Jen když se dívám ve světle Ducha, tedy v lásce, mám naději, že vidím správně. Podmínkou správné kritiky je tedy milovat. Nestačí však jakákoli láska. Musí to být láska sjednocující s Bohem. *Kdo mě miluje, zachováva moje slovo, říká Ježíš. Ježíš je Slovo. Proto není možné si z Božího slova vzít jen něco, ale kterékoli jeho slovo je třeba brát tak, aby v něm byl obsažen celý Kristus, tedy všechno, co říká, a to nejen slovy, ale i tím, co je.*

Sdělovací prostředky dnes silně ovlivňují náš pohled i morálku. Snaží se získat pozornost lidí zvláště negativními zprávami, které lidi rádi slyší, snad proto, že poukazem na to, že druzí jsou horší, si mohou omlouvat své chyby, či podvědomě nebo i vědomě druhým zlo přejí, protože je nemají rádi, ale to bychom už rozebírali hříšné postoje, do kterých jsou sdělovacími prostředky vtahováni. Deně nás krmí skandály. Pokud je neobjeví na domácí scéně, hledají je i na druhém konci světa. Podobají se odsuzovaným klepnám z pověstných pavlačí, ovšem s nesrovnatelně větším dosahem.

Na takové informace máme ovšem morální právo jen tehdy, pokud se z takových zpráv poučíme, nebo se za oběti a pachatele aspoň modlíme, či hledáme cestu jak jim pomoci. Pokud předáváme dál negativní informace, byť pravdivé, může jít o hřích nactiutrhaní či účast na pohoršení maličkých, které Pán odsoudil velmi přísně, když řekl, že takovým by bylo lépe uvázat na krk mlýnský kámen a hodit je

lečnosti, jejíž součástí jsou i věřící, není spravedlivé. Je nutné vidět i velký rozkvět, který v Církvi nastal díky Koncilu. Zpochybňování jednoho koncilu je zpochybňováním všech koncilů. Je-li koncil svolaný a schválený papežem nejvyšší autoritou v Církvi, kdo si chce osobovat právo na posuzování, který koncil či které jeho rozhodnutí bylo z Ducha Svatého, a které ne? Tvrzení, že koncilní otcové propadli společenské euforii té doby, vede jen k myšlence, že kritik propadl společenské depresi současnosti. Tvrzení, že kritik je přítelem papeže, mi nestačí. Já se raději dívám na to, co říká papež sám.

Foto: <http://gosc.pl>, Peter Geymayer (CC 3.0)

Přisuzovat II. vatikánskému koncilu úpadek, který nastal ve světové společnosti, jejíž součástí jsou i věřící, není spravedlivé. Je nutné vidět i velký rozkvět, který v Církvi díky Koncilu nastal.

do moře. Šířit informace o zlých a chybných krocích může znamenat podíl na hlásání antievangelia, které vede k ďábelské beznaději a nakonec k smrti duchovní i fyzické, protože ztročení hříchem zaslepuje a vede k nerozumnému rozhodování, jakého jsme svědky v současné Evropě, která zvolila kulturu smrti a vymírá.

Přisuzovat II. vatikánskému koncilu úpadek, který nastal ve světové spo-

lečnosti, jejíž součástí jsou i věřící, není spravedlivé. Je nutné vidět i velký rozkvět, který v Církvi nastal díky Koncilu. Zpochybňování jednoho koncilu je zpochybňováním všech koncilů. Je-li koncil svolaný a schválený papežem nejvyšší autoritou v Církvi, kdo si chce osobovat právo na posuzování, který koncil či které jeho rozhodnutí bylo z Ducha Svatého, a které ne? Tvrzení, že koncilní otcové propadli společenské euforii té doby, vede jen k myšlence, že kritik propadl společenské depresi současnosti. Tvrzení, že kritik je přítelem papeže, mi nestačí. Já se raději dívám na to, co říká papež sám.

Ten řekl při zahájení Roku víry: *Koncilní otcové chtěli účinně prezentovat víru, a pokud s důvěrou navázali dialog s moderním světem, stalo se tak proto, že si byli jisti svojí vírou, pevnou skálou, na které stáli. V následujících letech však mnozí bez rozlišování přejímali dominantní mentalitu a zpochybňovali samotné základy pokladu víry, který už bohužel nepovažovali za svůj... rozšířila se prázdnota. Avšak vycházíme-li z této zkušenosti, z této pouště, můžeme nově objevit radost z víry a její životní význam... Právě na poušti jsou zapotřebí především lidé víry, kteří svým vlastním životem ukazují cestu k zaslíbené zemi a tak udržují naději v bdělém stavu... Rok víry můžeme pojmout jako putování pouští současného světa, na které si bereme s sebou jen to podstatné: ... evangelium a víru Církve, kterou jasně vyjadřují dokumenty Druhého vatikánského koncilu stejně jako Katechismus katolické církve.*

Je snad pravda, že někteří očekávali od Koncilu a liturgické reformy mnoho, ale byli zklamaní, protože spolehli na vnější věci, jako je obrácený oltář

tváří k lidu, všem srozumitelný lidový jazyk, větší aktivita a zapojení laiků do bohoslužby... Když neviděli čekané plody, snažili se jít dál a dál, ale ani to nebylo úspěšné. Jiní usoudili, že celá reforma byla mylná a řešení vidí v návratu ke staré liturgii. Jak je vidět z praxe, to taky není řešením. Kostely to nikde nezaplnilo. Pokud se obě skupiny hádají, může z toho mít radost leda ďábel, protože hádání vede obě skupiny na scesti. Vědecké hodnocení jednotlivých vlivů

a snah, stejně jako případných omylů a chyb, je třeba nechat vědcům. Papež svou autoritou nás ujišťuje, že dokumenty Koncilu jasně vyjadřují víru Církve, a vyzývá, abychom je vzali spolu s Katechismem stejně vážně pro praktický život poutníků tímto světem, jako samotné evangelium. Nebylo by tedy lepší se snažit pokorně a poslušně poznávat, co říká Duch církevním obcím? Pokud totiž i přes papežovu výzvu zůstanu v postoji kritika, pak vůbec nechápu, co je

poslušnost v Církvi, co znamená nechat se Církvi vést. Pak zůstanu v poušti sám, nebo se spojím s jinou skupinou ztroskotanců, kteří sice mohou mít dojem, že jsou ti jediní správní na jisté cestě, ale dějiny nás učí, jak to s takovými skončí. Papež zve jasným hlasem k životu z víry vyjádřené Koncilem. Otevřme jeho hlasu ucho svého srdce.

*Mons. Jan Graubner
arcibiskup olomoucký,
metropolita moravský*

Držme se Svatého otce

Předkoncilní nebo pokoncilní? Obojí patří mezi oblíbené nálepky dvou táborů, které mají k sobě zdánlivě daleko. Liberálové nebo tradicionalisté jsou dvě skupiny, které na sebe sice nadávají, ale přitom svorně považují poslední koncil za zlom v dějinách Církve. Jedni jej za to velebí, zatímco druzí mu nemohou přijít na jméno. Přitom nic není vzdálenější zdravé nauce o Církvi. Ta je stále jedna a papež Benedikt XVI. opakovaně upozorňuje, že *není možné rozhodnout se pro II. Vaticanum a proti Tridentinu a I. Vaticanu. [...] Stejně tak je nemožné se rozhodnout pro Tridentinum a I. Vaticanum, avšak proti II. Vaticanu. Kdo odmítá II. Vaticanum, popírá autoritu, ze které vycházely i oba předcházející koncily, a odtrhává je tak od jejich vlastního základu.*

Že na koncilu působili lobbisté? Jistě. Je otázkou, na kterém koncilu nepůsobili. Že se snažili zednáři a další nepřátelé Církve koncil zneužít? Určitě ano. Bůh je přeče ale dostatečně mocný, aby jakékoli zlo využil ke svým záměrům. Zde Bůh stvrdil prostřednictvím autority papeže, že dokumenty neobsahují nic věroučně závadného. Jestli na koncilu někteří otcové zakopali hřivny, je otázka jiná. Podobně je obtížné zhodnotit, zda byly některé formulace v dokumentech pastoračně vhodné nebo ne. Ono coby kdyby se dozvíme až při Posledním soudu, kdy Bůh zjeví vše, co bylo skryté. Více než jistě však je, že vlastní dokumenty koncilu nakonec nebyly pro budoucí kroky v životě Církve rozhodující. Nejviditelnější změny, jako například svévolné otočení

oltářů, se uskutečnily nezávisle na koncilních dokumentech. Některé kroky byly zcela v rozporu s dokumenty koncilu, jako téměř naprosté vymýcení latiny a nahrazení chorálu dnes již úsměvnou hudbou 70. let minulého století po vzoru protestantských sborů. Je tedy spíše otázkou, zda koncil revoluci v kuriích a celé Církvi naopak nezpomalil.

Vnímání koncilu jako zlomové hodiny zla působí zvláště trapně v naší zemi. Čtyřicet let před koncilem, krátce po vzniku

Kdo odmítá II. Vaticanum, popírá autoritu, ze které vycházely i oba předcházející koncily, a odtrhává je tak od jejich vlastního základu.

Československa, požadovalo 35 procent kněží po Apoštolském stolci národní církve, možnost ženitby a další požadavky. Většina těchto kněží se později distancovala od relativně malé radikální skupiny asi 300 kněží, kteří se dopustili schizmatu a založili Církev československou. Přesto tenkrát odpadlo od katolické církve přes půl milionu věřících a do roku 1950 jejich počet narostl téměř na jeden milion. Tito lidé v té zdánlivě idylické době Káji Maříka nemohli tušit, co to je Eucharistie, co je křest, co je svátost kněžství! Obávám se, že podobná nebo ještě horší neznalost ale panuje i dnes. Lidé neznají odpovědi na základní otázky typu proč dělají

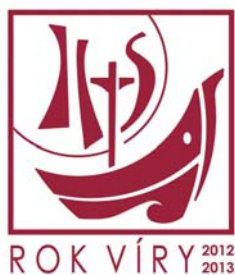
kříž, proč dobrý Bůh dopouští zlo, rozdíl mezi těžkým a lehkým hříchem, k čemu je křest, co je po smrti a proč je Církev s papežem v čele nezbytná. Netušíme, že protestanti mají prakticky jiné náboženství, v čem se mýlí a jak třeba reagovat na jejich pseudoargumenty na internetu. Proč jsou buddhismus nebo islám falešnými naukami. V této situaci, kdy víra mnohých stojí na vodě, se nelze divit, že stačí sebemenší krize autority a lidé masově odpadají stejně jako před 80 lety.

Je stará chyba zaměňovat příčinnost s poslušností a to se právě neustále děje. Úpadek nezačal v roce 1962, ale mnohem dříve. Koncil nebyl příčinou odpadu, ale pouze těsně odpadu předcházela a následně byl jako symbol marketingově zneužit.

Je otázkou, nakolik mají dnes koncilní dokumenty co říci. Pečlivě zvažované formulace dokumentů jsou dávno pokryty prachem. Zdá se, že poslední roky se dokonce už nikdo nezaštituje ani „duchem koncilu“. Přesto není na škodu prach setřít a podívat se, co vlastně koncil učil. Pro mnohé to může být překvapení.

Přesto jednu praktickou radu pro ty, kteří nemají možnost dohonit zanedbané náboženské vzdělání, natož studovat dokumenty. Když nebude jasné, co dělat, nikdy neudělal za posledních dva tisíce let chybu ten, kdo se držel papeže. Ať přinese naše doba jakékoli zmatky, pokud se budeme držet Svatého otce Benedikta XVI., budeme moci stavět na neomylnosti, kterou slíbil Ježíš Kristus svatému Petrovi a jeho nástupcům.

Radim Ucháč

VÍRA VE ZJEVENÍ A ROZUMOVÉ POZNÁNÍ

Člověk může přirozeným světlem rozumu bezpečně poznat Boha z jeho díla. Existuje však ještě jiný řád poznání, kterého člověk svými vlastními silami vůbec nemůže dosáhnout, totiž řád Božího zjevení. (KKC 50)

Řekneme-li, že něčemu věříme, zní to, jako bychom rezignovali na rozum. Jako bychom věřili jen proto, že rozum zůstal stát. Prostě proto, že rozumové poznání a víra stojí proti sobě, že nelze zároveň poznávat rozumem a věřit. Jako by až tam, kde končí rozum se svými schopnostmi, nastupovala víra. Ale věc se má trochu jinak.

K některým pravdám se lidský rozum dokáže dříve či později dobrat. Vyskytují se však skutečnosti, k nimž naším rozumem dojít neumíme, protože ho prostě přesahují. I v tomto případě však umíme rozlišit, že tyto pravdy – byť je nemůžeme pochopit a nahlédnout –, jsou rozumné, protože v nich není rozpor.

Boží zjevení obsahuje jak pravdy rozumem poznatelné, tak pravdy, jichž člověk vlastními silami dosáhnout nemůže. Některé skutečnosti, jež jsou součástí Božího zjevení, bychom byli schopni poznat sami – bez toho, že by je Bůh výslovně zjevoval. Sem patří například to, že Bůh je. Že je jeden. Že je spravedlivý. Svátý Pavel to v listě Římanům, když mluví o pohanech, popisuje slovy: *Co je totiž u Boha neviditelné – jeho věčná moc*

a jeho božské bytí –, to je možné už od počátku světa poznat světlem rozumu z toho, co stvořil (Řím 2,19).

Základní poznatelnost Boha pomocí přirozeného rozumu předpokládá i Kniha Moudrosti: *Ano, nicotní jsou od přirozenosti všichni lidé, kteří neměli znalost Boha, kteří nedokázali, vycházejíce z viditelných dober, poznat Toho, jenž je, a kteří při pohledu na díla nepoznali Tvůrce* (Mdr 13,1).

Podobně kniha Sirachovcova, když mluví o člověku a jeho „vybavenosti“ pro poznání Boha: *Utvořil jim jazyk, oči, uši, dal jim srdce k přemýšlení. Naplnil je věděním a rozumem a dal jim poznat dobro i zlo. Do srdce jim vložil své světlo, aby jim ukázal velikost svých děl* (Sir 17,6–8).

Vše stvořené je dílem Božím, a tak by člověk skrze ně měl dospět až k jeho původci.

Pravdy, na které bychom nikdy nemohli přijít, kdyby nám je Bůh nesdělil, např. že jsou tři božské osoby, jsou tajemstvím víry. Jsou to pravdy rozumem neuchopitelné, a přesto rozumné.

Mohlo by se nám tedy zdát, že víru potřebujeme jen k oněm „tajemstvím

víry“; na ostatní nám stačí rozum, a není tedy jasné, proč Bůh výslovně zjevuje i pravdy rozumem poznatelné.

Zkušenost lidstva však ukazuje, že není snadné užívat rozum tak poctivě, aby kdokoli dospěl bez přimíšení bludu k rozumem poznatelné pravdě o Bohu a o člověku. Pius XII. to ve své encyklice *Humani generis* vysvětluje tak, že ve chvíli, kdy se pravdy o Bohu a o člověku musí vtělit do konkrétních činů a utvářet život, ukáže se, že vyžadují sebeobětování a zřeknutí sebe sama. A v tu chvíli si člověk často raději namluví, že je to pochybné nebo to vůbec není pravda.

Vírou tedy přijímáme celé Boží zjevení. Jak to, k čemu lze dojít rozumem, ale mnozí by k tomu pro svou slabost nedospěli, tak to, co náš rozum převyšuje. Protože s vírou přijímáme dar podle takto poznané pravdy žít.

fr. Cyprián Suchánek OP

P. Mgr. Cyprián Suchánek OP, rektor kostela sv. Bartoloměje v Praze

Je třeba neustále vytrvat v trpělivosti

Příkázání našeho Pána a Učitele, které přináší spásu, zní: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen*. A dále: *Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky; poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí*.

Nejmilejší bratři, abychom mohli – obdařeni nadějí na dosažení pravdy a svobody – dojít k samotné pravdě a svobodě, je třeba neustále vytrvat v trpělivosti. Aby totiž naděje a víra mohly přinášet své ovoce, je třeba trpělivosti.

Netoužíme po slávě zde na zemi, nýbrž po budoucí v nebi. Jak připomíná apoštol Pavel: *Naše spása je zatím pouze předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, už to není naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí*. Trpělivé očekávání je nutný předpoklad k tomu, abychom se plně stali tím, čím jsme začali být, abychom dosáhli toho, co nám Bůh ukázal a v co doufáme a věříme.

Na jiném místě pak týž apoštol učí spravedlivé, pracovité, ty, kteří si strádají nebeské poklady za pomoci Bohem přidávaných úroků, aby byli také trpěliví; říká jim: *Nuže, dokud máme ještě čas, prokazujme dobro všem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny. Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě; neboť až přijde čas, budeme sklízet*.

Pokračování na str. 15 dole

Jak to vidí Jan Nepomuk Janeček **Moudrý se nechá poučit**

Kostel je místem setkání s Bohem. V něm můžeme nalézt azyl, když nás ve světě cokoli pronásleduje, v něm se nám nabízí mír a klid. Chovejme se zde proto tak, aby se z tohoto privilegovaného místa nestala tržnice plná vřavy.

Kvůli chladnu už se zase zavírají otevřené dveře kostelů, jež v létě zvaly k návštěvě mimo čas bohoslužeb. Mimo bohoslužby může vejít opravdu kdokoli, nikomu se meze nekladou. Bůh je pro všechny, a jeho dům je proto každému člověku přístupný. Všichni, kdo do tohoto domu vcházíme, však přicházíme jako hosté. Hostitel je převládající, laskavý, chápatel, ale to neznamená, že je proto méně hodný naší úcty.

Když jsme pozváni na audienci k nějakému světskému pánu, třeba k prezidentovi, bude jistě vhodné brát ohled na protokol, chovat se tiše a nenápadně, mít vhodné oblečení. Kdo by na audienci přišel oblečen jako na plovárnu, nic proti plovárnám, asi by ho od audience vyvedli. Také svého oblíbeného Hafika by musel nechat doma, protože pozvání znělo jen na pana a paní X. Y. a o drobném zvířectvu nebyla řeč. Těžko obstojí námitka, že pes nebo kočka „jsou přeci také Boží tvorové“. Jistě že jsou, stejně jako všichni ostatní zvířata. Neznamená to však, že by jejich přítomnost byla žádoucí zrovna v kostele, vždyť ani u vás doma nejsou

všichni tito Boží tvorové zrovna v obyčejných pokojích. K audienci nejsou zváni. Zvláštní pozornost našeho Hostitele se totiž upírá hlavně na nás lidi, protože On do nás vložil svůj obraz, jsme jeho nejoblíbenějším dílem, tak milým, že ostatní stvoření v porovnání s námi nemá pro Boha tu poutavost. Zvířata totiž jednají zcela automaticky, jednají výhradně podle do nich vloženého Božího programu – instinktu. Proto nepotřebují Boží zájem tolik, jako my lidé, kteří máme svobodnou vůli, podle níž se můžeme rozhodovat tak či tak. Proto potřebujeme povzbuzovat, aby naše rozhodnutí byla správná, když na rozdíl od zvířat máme na vybranou. Bůh se přeci sám stal v Ježíši Kristu člověkem (a nikoli jiným tvorem), jeho zájem o nás lidi je tedy eminentní.

Dům Boží je místem setkání s Bohem. Je to jakási ambasáda nebe na zemi. Tady můžeme nalézt azyl, když nás ve světě cokoli pronásleduje. Když zatoužíme po míru a klidu, zde je. Tedy – má být. Aby se z tohoto privilegovaného místa setkání Boha s lidmi nestala tržnice plná vřavy, není dovoleno se zde hlasitě

bavit, podávat hlasité výklady, různě pobíhat a jinak hlučet. Je naprosto nežádoucí prohlížet si interiér kostela během bohoslužeb a rušit je tak. Někdo si snad řekne, že je to nějak moc zákazů. Ale postačí jen pomyslet na zákazové značky před obytnou zónou a různé retardéry, které vynucují sníženou rychlost vozidel, a víte, jak je dobré, že tam jsou. Tak totiž je u vás doma klid. Rovněž dům Boží je místem, kde omezení dávají zisk. Omezením hluku získáte prostor ztišení, jaký svět nenabízí.

Přicházíme na návštěvu a Hostitel se z naší návštěvy raduje. Avšak jen do té chvíle, než bychom se začali chovat tak, že bychom jiné návštěvníky či snad samotného Hostitele svým nevhodným chováním rušili či uráželi. Slušný host nedělá nic z toho, co by si Hostitel nepřál. Tak už to mezi námi lidmi bývá, pokud jsme slušní a poučení. A kdo snad není poučen, ještě není ztracen, pakliže je moudrý. Moudrý člověk rád poučení přijme – především k svému užitku.

*P. Jan Nepomuk Janeček O. Cr.
farář ve Františkových Lázních*

Dokončení ze str. 14

Připomíná, aby nikdo z netrpělivosti neustal v konání dobra, aby nikdo, odlákan či přemožen pokušením, nezůstal stát v půli cesty, hodné chvály a slávy. Ztratil by tím, co již vykonal, kdyby nedokončil, co začal.

Konečně když apoštol mluví o lásce, spojuje ji se snášenlivostí a s trpělivostí. *Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, láska nezávidí, nenadýmá se, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, všechno miluje, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží.* Dokazuje, že láska je proto schopna pevně vytrvat, že umí všechno vydržet.

A na jiném místě: *Snášejte se navzájem v lásce a dělejte všechno pro to, abyste zachovali jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje.* Prokázal, že ani jednotu, ani pokoj

nelze zachovat, nebudou-li bratři vůči sobě navzájem snášenliví a nebudou-li s přispěním trpělivosti střežit pouto svornosti.

svatý Cyprián

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

V roce 1980 se ve Francii „narodila“ jedna pilulka. Jmenovala se podle počátečních písmen svých „rodičů“, firmy, která ji namíchala jako **jed na děti**. Na rozdíl od tohoto smrtícího přípravku zvaného **RU-486** se počaté bezbranné děti nenarodí. Zemřou v lůně své matky brutálním způsobem; jsou otráveny, spáleny chemickou sloučeninou, která vznikla jen proto, aby jim vzala život. Ačkoli ji v ČR nekoupíte ani nedostanete na předpis, internet od března 2012 nabízí možnost jed za 80 euro koupit. V Nigérii trvale žijící Slovenka Hana Beckley, bývalá dispečerka dopravní firmy a žena s dluhy na krku, si podle všeho prostě potřebovala přivydělat. Tak se pustila do obchodování s RU-486, a to na českém a slovenském trhu. Sama je matkou šestileté holčičky. Alespoň ta byla toho příšerného způsobu usmrcení uchráněna. Kéž by byznys své matky nikdy nepřevzala.

Mimochodem – výrobce i gynekologové, kteří by uvítali vstup tohoto lektvaru smrti na český farmaceutický trh, už dvakrát narazili na výrazný odpor. Poprvé to bylo v devadesátých letech, podruhé v roce 2005. Hlasitě si stěžovali a stěžují dodnes, že neúspěšné zaregistrování RU-486 zavinily masové protesty lidí, kteří bili na poplach a zastávali

se nevinných dětí a konečně i zdraví žen, které může být požitím pilulky výrazně ohroženo. Mnozí z vás jste jistě tehdy patřili k těm nepopulárním protestujícím – díky za to! A pomozte znovu. Média se zajímavé kauzy ráda chytla, v akademické obci mezi lékaři a farmaceuty narostl znovu zájem zneužít veřejnou diskusi

Koláž: mimi

a RU-486 protlačit mezi u nás dostupné „léky“. Pište do novin, televize a rozhlasu, Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv nebo ministru zdravotnictví a protestujte. **Každý den bez této pilulky znamená šanci na přežití pro řadu počatých dětí.**

„Je to ve skutečnosti dvojí nevědomost – nedostatečná obeznámenost s Ježíšem Kristem a neznalost ušlechtilosti jeho učení, které má trvalou platnost při hledání smyslu života a dobra. Tato ne-

znalost způsobuje, že mladí lidé nechápou dějiny a že se necítí dědici této naděje, která utvářela život, společnosti, umění a kulturu Evropy,“ prohlásil papež Benedikt XVI. u příležitosti návštěvy francouzských biskupů. Svatý otec k tématu dotýkajícímu se též nedostatku kněžského dorostu zdůraznil, že **evropská Církev se nesmí stavět netečně k úbytku povolání**. V tomto ohledu jsou plodnou půdou křesťanské rodiny a společenství. V jisté internetové diskusi shodou okolností zaznělo, že „kněžství začíná sňatkem zbožných rodičů; mezi hojnými sourozenci se snadno najde povolání. Úzkostliví frustrovaní deprivovaní polosiroťci či jedináčci mají ke kněžství zpravidla dost daleko. (A seminář není azylový dům pro nezralé a sociálně neschopné muže, kteří vyrostli jako produkty televizní izolace.)“ Není od věci nad tím popřemýšlet...

Je tu jedna dobrá zpráva – pro nás, kteří potřebujeme obrácení: **lidské tělo je prý podle vědců naprogramováno na 120 až 150 let**. Ještě v polovině minulého století v ČR téměř neexistovali lidé starší 80 let, dnes jich žije 350 tisíc. Také u nás v současné době žije celkem 617 lidí, kteří už oslavili své sté narozeniny. Bůh ví, že potřebujeme čas...

-zd-

9. 12. Ne	2. neděle adventní Bar 5,1–9, Žl 126, Flp 1,4–6.8–11, Lk 3,1–6	16. 12. Ne	3. neděle adventní (Gaudete) Sof 3,14–18a, Iz 12, Flp 4,4–7, Lk 3,10–18
10. 12. Po	sv. Julie a Eulálie Iz 35,1–10, Žl 85, Lk 5,17–21	17. 12. Po	sv. Lazar Gn 49,1a.2.8–10, Žl 72, Mt 1,1–17
11. 12. Út	sv. Damas I., papež Iz 40,1–11, Žl 96, Mt 18,12–14	18. 12. Út	sv. Rufus a Zosim, mučedníci Jer 23,5–8, Žl 72, Mt 1,18–24
12. 12. St	Panna Maria Guadalupská Iz 40,25–31, Žl 103, Mt 11,28–30	19. 12. St	bl. Urban V., papež Sd 13,2–7.24–25a, Žl 71, Lk 1,5–25
13. 12. Čt	Památka sv. Lucie, panny a mučednice Iz 41,13–20, Žl 145, Mt 11,11–15	20. 12. Čt	sv. Dominik Siloský, opat Iz 7,10–14, Žl 24, Lk 1,26–38
14. 12. Pá	Památka sv. Jana od Kříže, kněze a učitele církve Iz 48,17–19, Žl 1, Mt 11,16–19	21. 12. Pá	sv. Petr Kanisius, kněz a učitel církve Pis 2,8–14 (Sof 3,14–18a), Žl 33, Lk 1,39–45
15. 12. So	sv. Valerián, biskup Sir 48,1–4.9–11, Žl 80, Mt 17,10–13	22. 12. So	sv. Servul I Sam 1,24–28, I Sam 2, Lk 1,46–56

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

